

Joan F. Mira

CONTRAPUNT

La funció militar

No fa molts dies que prenia jo cafè, un diumenge, al Moll de la Fusta de Barcelona. Davant mateix hi havia amarrada una enorme nau de guerra, crec que de bandera francesa, no sé si un cuirassat, un destructor, o quina categoria, no sóc expert en artilleries flotants. La silueta de l'artefacte, vista de lluny i en alta mar, podria haver tingut alguna gràcia: vista de prop, era una massa monòtona, tota grisa, un amuntegament de planxes, volums més o menys cúbics, torretes aplanades, i els inevitables canons enfundats. Se m'escapa quin atractiu podia tenir la cosa aquella, ni tan sols des de la perspectiva estètica dels futuristes italians de principis de segle, per als quals el *súmmum* de la bellesa era una locomotora.

Fóra el que fóra l'atractiu estètic de l'artefacte flotant, alguna mena d'atractiu tenia, i devia ser ben fort: el personal feia cua per pujar a visitar la nau. Ascendien la passarel·la, i se'ls veia plens d'il·lusió recurrent cobertes i ponts, entrant per les portelles i se suposa que baixant a inspeccionar les entranyes de l'embalum bèl·lic. Perquè l'interès, l'atractiu, la curiositat dels visitants, anava sense dubte cap al caràcter *bèl·lic* de la nau: la possibilitat de visitar un barco mercant dubte que arribara a formar cues al moll. La gent, és evident, volia entrar en un "barco de guerra", com voldria entrar en un tanc, si li ho permeteren (crec que ja ho fan, el "Dia de les Forces Armades"), o en un caça-bombarder. Tocar de prop les màquines de guerra, sembla que produeix emocions molt especials.

Jo, mirant-me l'espectacle dominical, pensava que tota aquella cua de visitants de la guerra anava completament enganyada: l'emoció bèl·lica que poguessen despertar aquells

canons i metralladores era una emoció purament il·lusòria. Perquè mai en tots els seus anys de vida des que va sortir de les drassanes, i mai en els anys de vida que li queden fins a convertir-se en pura ferralla, aquell vaixell no ha fet ni farà cap guerra, ni aquells canons entraran en cap combat. I com aquesta, la immensa major part (no dic estrictament "totes", per causa de la guerra de les Malvines o alguna altra anècdota que haja passat o pugui passar) de les naus "de guerra" de tots els països d'Europa. Exactament igual que els seus avions, els seus tancs i la seua artilleria, la coeteria i la resta del material -caríssim- que gasten. No han servit mai per a fer cap guerra, ni tenen cap perspectiva de fer-ne. I si fins fa alguns anys, almenys la perspectiva la tenien, ni que fóra en la imaginació, ara, ni això no els queda: una guerra amb o entre exèrcits europeus, ja no se la imagina ningú. Vull dir entre exèrcits de veritat, dels cars, moderns i ben assortits de material, d'almiralls i d'ordinadors amb totes les batalles estudiades per endavant. L'ús efectiu de tota aquesta maquinària terrestre, marítima i aèria ha esdevingut una simple fantasia, una possibilitat irreal.

Per tant, naus, tancs, avions i canons, només tenen un futur segur: que mai seran aplicats a la funció per la qual van ser concebuts i fabricats. Ni les màquines, ni les persones que les mouen. Mai. La història d'un submarí o d'un avió, reparat, antiquat, obsolet, vell, retirat, desmuntat i enviat a la ferralla. Això era fins ara. D'ara endavant, més: més vaixells, tancs, canons i coets -cada vegada més moderns, complicats i caríssims-

faran la seua vida natural com la fa qualsevol màquina, cotxe o vagó de ferrocarril. Amb una diferència: no hauran servit mai per allò que van ser

pensats i fets. És com fabricar trens i mantenir una xarxa de ferrocarrils, amb alts directius, estudis de trànsit, caps d'estació, maquinistes i tot el que cal, i els trens sempre rodant o en disposició de rodar, però sense transportar mai ni un viatger ni un quilo de mercaderia.

¿Estic demanant que els exèrcits, ja que són tan cars i tenen maquinària tan costosa, haurien de fer alguna guerra de tant en tant, només que fóra per amortitzar la inversió? No. Perquè a més del mal que farien als qui no són de la guerra, caldria ràpidament reposar el material destruït, i encara resultaria més car. Estic preguntant-me, simplement, quina és la funció i la justificació dels exèrcits quan *saben* que no han de fer mai cap guerra. Fins ara, deien que acumulant armaments es feien tanta por entre ells -els de l'equip dels russos i el dels americans- que així les amenaces mai no es durien a la pràctica. Era un sistema bèstia, però funcionava. Ara, però, sembla que *ja no cal* ni tan sols fer-se por. Doncs bé, torne a insistir: si deixem de banda la possible necessitat d'una força mínima de garantia contra eventuais bojós exòtics, ¿quina és la funció *real* -no bèl·lica, perquè no hi haurà guerra- del 90% del material i del personal militar que tant costen de mantenir?

Realment -però realment de debò, en la veritat de veritat-, ¿per a què serveix un cuirassat un destructor, posem per cas, si no és per a amarrar-los en un port i que la gent els visite?